

136

На основу члана 17. став 2. и члана 72. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04) и члана 17. Закона о Савјету министара БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, на 113. сједници одржаној 21. јануара 2010. године, донио је

ПРАВИЛНИК

О СТАНДАРДИМА ЗА СТАВЉАЊЕ ЈАЈА
НА ТРЖИШТЕ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет)

Правилником о стандардима за стављање јаја на тржиште (у даљњем тексту: Правилник) прописују се услови за стављање на тржиште јаја која су произведена у Босни и Херцеговини, увезена из других земаља, те услови за јаја која су намијењена извозу.

Члан 2.
(Дефиниције)

- (1) Дефиниције коришћене у овом правилнику имају следеће значење:
- а) **јаја** су кокошја јаја у љусци добијена од кокоши носиља из рода *Gallus Gallus* намијењена исхрани људи или употреби у прехрамбеној индустрији, осим разбијених, инкубираних и куваних јаја;
 - б) **пакет** је омот који садржи јаја класе "А" или "В", искључујући пакете за транспорт и контејнере за индустријска јаја;
 - ц) **слободна продаја** је продаја јаја на мало, односно непосредна продаја крајњем потрошачу;
 - д) **сакупљач** је било које предузеће регистровано за сакупљање јаја од произвођача за испоруку у центар за паковање, за испоруку на мјесто продаје искључиво за велетрговце, чији су добављачи одобрени као центри за паковање, као и за испоруку прехрамбеној и непрехрамбеној индустрији;
 - е) **продати до датума** подразумева временску границу за достављање јаја до крајњег потрошача;
 - ф) **прехрамбена индустрија** је било које предузеће које производи производе од јаја намијењене за људску потрошњу, осим објеката јавне исхране угоститеља;
 - г) **непрехрамбена индустрија** је било које предузеће које производи производе који садрже јаја, а нису намијењени за људску потрошњу;
 - х) **објекти јавне исхране** су ресторани, кантине, болнице и други слични субјекти;
 - и) **индустријска јаја** су јаја која нису намијењена за директну људску потрошњу;
 - ј) **серија или лот** означава јаја у пакетима или незапакована из једног истог производног мјеста или центра за паковање, смјештеног на једном мјесту, у истом пакету или незапакована са једним истим датумом ношења јаја или датумом минималног трајања или датумом паковања, истог начина узгоја, и у случају разврставања јаја, истог квалитета и процјене масе;
 - к) **препакирање** је физички пренос јаја у други пакет или поновно означавање пакета с јајима;
 - л) **разбијена јаја** су јаја са оштећеном љуском и мембраном, због којих може исцурити њихов садржај;

- м) **инкубирана јаја** су јаја уложена у инкубаторе за инкубирање кокошјих јаја, рачунато од момента улагања;
- н) **стављање на тржиште** је држање јаја у сврху продаје, укључујући и понуду за продају, складиштење, паковање, означавање, дистрибуцију или било који други облик преноса, без обзира на то да ли је бесплатан или није, те увоз и извоз јаја;
- о) **оператер** је произвођач јаја или било које друго физичко или правно лице укључено у стављање јаја на тржиште;
- п) **производно мјесто** је погон у којем се држе кокоши носиље регистроване у складу са посебним прописима о условима које морају испуњавати фарме и условима за заштиту животиња на фармама;
- р) **центар за паковање** је правно или физичко лице овлашћено за разврставање јаја по квалитету и маси, те паковање јаја, који може бити смјештен у оквиру производне јединице;
- с) **крајњи потрошач** је посљедњи потрошач прехрамбеног производа, лице које не користи храну као дио било какве даље продаје, прераде или сличне радње у вези са храном;
- т) **ознака произвођача** је регистрацијски број производног мјеста, а који дефинише начин узгоја перади, државу поријекла и произвођача.

- (2) Остали појмови коришћени у овом правилнику дефинисани су одредбама посебног прописа о хигијени хране и хигијени хране животињског поријекла.

ДИО ДРУГИ - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 3.

(Разврставање јаја по квалитету и маси)

- (1) С обзиром на квалитет, јаја се разврставају на:
 - а) јаја класе "А" или свјежа јаја;
 - б) јаја класе "В".
- (2) Јаја класе "А" морају се разврставати и по маси. Међутим, по маси се не морају разврставати јаја која се испоручују прехрамбеној или непрехрамбеној индустрији.
- (3) Јаја класе "В" могу се испоручивати само прехрамбеној и непрехрамбеној индустрији.

Члан 4.

(Услови квалитета)

- (1) Јаја класе "А" морају испуњавати следеће услове квалитета:
 - а) да је љуска и покожица нормалног облика, чиста и неопштећена;
 - б) да висина ваздушне коморе није већа од 6 mm и да је непокретна, док за јаја која ће се означити као "екстра" не смије прелазити 4 mm;
 - ц) да се приликом просвјетљавања јајета жуманце види као сјенка нејасних обриси и да је при наглом окретању јајета непокретно или незнатно покретно, те да се налази у средини јајета;
 - д) да је бјеланце бистро и прозирно;
 - е) да заматак није видно развијен;
 - ф) да нема страних материја;
 - г) да је без страних мириса.
- (2) Јаја класе "А" не смију бити прије ни послје класирања прана, ни на било који начин чишћена, осим онако како је то наведено у члану 5. овог правилника.
- (3) Јаја класе "А" не смију бити третирана за чување или хлађена у просторијама или постројењима у којима се температура вјештачки одржава на мање од 5°C.
- (4) Јаја која су чувана на температури нижој од 5°C током транспорта краћег од 24 сата или у просторима за малопродају до 72 сата неће се сматрати хлађеним.
- (5) Јаја класе "В" су јаја која не испуњавају захтјеве примјењиве за јаја класе "А".

- (6) Јаја класе "А" која више немају карактеристике из става (1) овог члана могу се разврстати у јаја класе "В".

Члан 5.
(Прање јаја)

- (1) Центри за паковање могу бити овлашћени за прање јаја у складу с посебним прописом и националним водичем система за прање јаја.
- (2) Овим правилником препоручује се развој и израда националних водича за добру праксу система прања јаја за субјекте који послују са храном и у складу са посебним прописима о хигијени хране.

Члан 6.
(Разврставање јаја класе "А" по маси)

- (1) Јаја класе "А" разврставају се по маси на:
- XL " врло велика: ≥ 73 g ;
 - L " велика: ≥ 63 g и < 73 g
 - M " средња: ≥ 53 g и < 63 g;
 - S " мала: < 53 g.
- (2) Разврставање јаја по маси мора бити означено одговарајућим словима или изразима у складу са ставом (1) овог члана или комбинацијом обоје, што може бити надопуњено одговарајућим распоном масе.
- (3) Остале додатне индикације могу се користити под условом да те индикације неће бити погрешно схваћене као слова или изрази у ставу (1) овог члана и да су у складу са Правилником о општем декларисању или означавању упаковане хране ("Службени гласник БиХ", број 87/08).
- (4) Изузетно од одредаба става (1) овог члана, ако су јаја класе "А" различите величине пакована заједно у истом пакету, минимална нето маса јаја наводи се у грамима са знаком "јаја различитих величина" или одговарајућим називом који се налази на спољној површини пакета.

Члан 7.
(Центри за паковање)

- (1) Само центри за паковање разврставају, пакују и означавају паковања јаја.
- (2) Само предузећа која испуњавају услове наведене у члану 8. овог правилника могу се регистровати као центри за паковање.
- (3) Надлежни органи, министарства пољопривреде ентитета, кантона и Брчко Дистрикта БиХ (у даљњем тексту: надлежни органи) регистроваће центре за паковање да разврставају јаја и додјељују ознаку центра за паковање сваком оператеру чији су простор и техничка опрема погодни за разврставање јаја по квалитету и маси.
- (4) Одговарајућа техничка опрема за разврставање јаја по маси није потребна за центре за паковање који раде искључиво за прехрамбену и непрехрамбену индустрију.
- (5) Надлежни орган додјелиће центру за паковање ознаку центра за паковање с почетном ознаком ВА (Босна и Херцеговина).

Члан 8.
(Услови које морају испуњавати центри за паковање)

- (1) Центри за паковање морају имати техничку опрему која је потребна да би се обезбиједило да су јаја обрађена исправно, и то:
- погодну опрему за просвјетљавање јаја, аутоматски или континуирани преглед, која омогућава особљу да провјери квалитет сваког појединог јајета, или другу одговарајућу опрему;
 - уређај који мјери висину ваздушне коморе у јајету;
 - опрему за разврставање јаја по маси;
 - једну или више атестираних вага за вагање јаја;

е) опрему за означавање јаја.

- (2) Регистрација из члана 7. овог правилника биће одузета у било које вријеме ако центар за паковање престане испуњавати услове прописане ставом (1) овог члана.

Члан 9.
(Означавање јаја)

- (1) Јаја класе "А" означавају се ознаком произвођача.
- (2) Јаја класе "В" означавају се ознаком произвођача и/или другом ознаком.
- (3) Јаја класе "В" могу се изузети од захтјева наведених у ставу (2) овог члана ако се продају искључиво на територији Босне и Херцеговине.
- (4) Означавање јаја у складу са ст. (1) и (2) овог члана врши се у производном погону или у првом центру за паковање којем су јаја испоручена.
- (5) Јаја која се продају непосредно крајњем потрошачу на мјесту производње или на локалној јавној тржници означавају се у складу са ставом (1) овог члана.
- (6) Од захтјева из става (5) овог члана могу се изузети произвођачи јаја који имају до 50 кокоши носиља под условом да су име и адреса произвођача истакнути на мјесту продаје и да су испоштвовани остали захтјеви наведени у посебном пропису о декларисању неупаковане хране.

Члан 10.
(Рокови за разврставање, означавање и паковање јаја и означавање пакета)

- (1) Јаја се морају разврставати, означити и паковати у року од десет дана од дана ношења.
- (2) Јаја намијењена стављању на тржиште као јаја класе "А" са ознаком "екстра" морају се разврставати, означити и паковати у року од четири дана од дана ношења.
- (3) Датум минималног трајања у складу са чланом 18. став (1) овог правилника означава се у вријеме паковања.

Члан 11.
(Означавање амбалаже за транспорт)

- (1) Произвођач на мјесту производње мора навести на сваком паковању јаја за транспорт следеће податке:
- име и адресу произвођача;
 - ознаку произвођача;
 - број јаја и/или њихову масу;
 - датум ношења јаја;
 - датум отпремања.
- (2) Ако се у центар за паковање достављају незапакована јаја из сопствене производне јединице смјештене на истој локацији, подаци из става (1) овог члана означавају се у центру за паковање.
- (3) Подаци из става (1) овог члана примјењују се на пакете за транспорт и морају бити садржани у пратећој документацији, а копију тих докумената треба да сачува сваки од оператера. Оригинали пропратних докумената морају се чувати у центрима за паковање који класификују јаја.
- (4) Информације из става (1) овог члана које се односе на транспорт не смију бити измијењене и треба да остану на амбалажи док јаја не буду непосредно упућена на разврставање, обиљежавање, паковање и даљу прераду.

Члан 12.
(Означавање јаја за прекограничне испоруке)

- (1) Јаја достављена са производног мјеста сакупљачу, центру за паковање или непрехрамбеној индустрији смјештеним у другој држави означавају се ознаком произвођача прије напуштања мјеста производње.

(2) Надлежни орган одобрава одступање из става (1) овог члана ако произвођач потпише уговор о испоруци са центром за паковање у другој држави у којем се захтјева означавање у складу с одредбама овог правилника. Такво одступање може се одобрити само на захтјев обје стране потписнице, уз претходно писмено одобрење државе у којој је центар за паковање. У таквим случајевима пошиљку мора пратити копија уговора.

(3) Рок трајања уговора о испоруци из става (2) овог члана не може бити мањи од мјесец дана.

Члан 13.

(Ознака произвођача)

- (1) Ознака произвођача састоји се од шифре и слова, и то за:
 - а) податак о начину узгоја перади изражен бројем у складу са чланом 18. овог правилника;
 - б) државу поријекла;
 - ц) број произвођача.
- (2) Ознака произвођача мора бити лако уочљива и јасно читљива, висине најмање 2 mm.
- (3) Ако због техничких разлога није могуће означити напукла или испрљана јаја, означавање произвођача није обавезно.

Члан 14.

(Означавање јаја класе "В")

Ознака за јаја класе "В" мора бити у кругу чији је пречник најмање 12 mm око слова "В" висине најмање 5 mm, или лако уочљива обојена тачка од најмање 5 mm.

Члан 15.

(Означавање јаја достављених директно прехранбеној индустрији)

Оператери на сопствени захтјев могу бити ослобођени обавеза означавања у складу са чланом 3. овог правилника ако су јаја испоручена директно из производног погона прехранбеној индустрији.

Члан 16.

(Означавање пакета)

- (1) Пакети који садрже јаја класе "А" требају на вањској површини бити видљиво и читко означени следећим подацима:
 - а) ознака центра за паковање;
 - б) разврставање по квалитету; пакети морају бити означени као "класа А", словом "А" односно словом "А" заједно са ријечју "свјежа";
 - ц) разврставање по маси у складу са чланом 6. овог правилника;
 - д) податак о минималном року трајања у складу са чланом 18. овог правилника;
 - е) текст "опрана јаја" за опрана јаја у складу са чланом 5. овог правилника;
 - ф) као посебне услове складиштења, знак који савјетује потрошаче да чувају јаја на хладно мјесту након куповине.
- (2) Осим услова прописаних у ставу (1) овог члана, пакети који садрже јаја класе "А" морају на спољној површини имати видљиву и јасно читљиву ознаку начина узгоја у складу са чланом 17. овог правилника.
- (3) Назив ознаке произвођача мора бити истакнут на паковању или у пакету.
- (4) Пакети који садрже јаја класе "В" морају на спољној површини бити видљиво и читко означени следећим подацима:
 - а) ознака центра за паковање;
 - б) разврставање по квалитету; пакети морају бити означени као "класа В" или словом "В";
 - ц) датум паковања.

(5) Етикете на паковањима стављају се тако да се приликом отварања пакета покидају.

Члан 17.

(Ознака начина узгоја перади)

- (1) Податак о начину узгоја перади мора се налазити на самим јајима, те се може налазити и на паковању јаја, а мора испуњавати минималне захтјеве за системе производње за различите производне методе јаја у складу а Анексом III, који је саставни дио овог правилника.
- (2) Податак о начину узгоја перади који се налази на паковању јаја, зависно од начина држања перади, састоји се од ријечи и бројева:
 - а) "0 - јаја из еколошког узгоја";
 - б) "1 - јаја из слободног узгоја";
 - ц) "2 - јаја из шталског (подног) узгоја";
 - д) "3 - јаја из кавезног (батеријског) узгоја".
- (3) Податак о начину узгоја перади који се налази на самим јајима, зависно од начина држања перади, састоји се од бројева:
 - а) "0" за јаја из еколошког узгоја;
 - б) "1" за јаја из слободног узгоја;
 - ц) "2" за јаја из шталског (подног) узгоја;
 - д) "3" за јаја из кавезног (батеријског) узгоја.
- (4) Услови који морају бити испуњени да би се одредили поједини начини узгоја прописани су посебним прописима.

Члан 18.

(Ознака датума минималног рока трајања)

- (1) Датум минималног рока трајања је фиксан и не смије бити дужи од 28 дана након ношења јаја.
- (2) Када је датум ношења означен, датум минималног рока трајања утврђује се од првог дана тог периода.

Члан 19.

(Паковања јаја са ознаком "екстра")

- (1) Ријечи "екстра" или "екстра свјеже" могу се користити као додатни показатељ квалитета на пакету који садржи јаја класе "А" до девет дана након што су јаја снесена.
- (2) Гдје се ознаке из става (1) овог члана користе, датум ношења и временско ограничење од девет дана наводе се на пакету и паковањима тако да су јасно видљиви и читљиви.

Члан 20.

(Означавање начина храњења)

Када се означава начин храњења кокоши носилца, морају бити испуњени следећи минимални захтјеви:

- а) да су житарице као састојак исхране обухваћене у најмање 60% укупне масе крмне смјесе и при томе не садрже више од 15% нуспроизвода житарица;
- б) да поједина житарица чини најмање 30 % крмне смјесе, односно ако се крмнасмјеса састоји од више врста житарица, свака мора имати најмање удио од 5% у крмној смјеси.

Члан 21.

(Информације приликом продаје јаја у расутом стању)

Приликом продаје јаја у расутом стању (ринфузи) потрошачу се морају осигурати информације које морају бити добро видљиве и јасно читљиве, и то:

- а) категорија квалитета;
- б) маса у складу са чланом 6. овог правилника;
- ц) навођење ознаке начина узгоја из члана 17. овог правилника;
- д) објашњење значења ознаке произвођача;
- е) датум минималног рока трајања.

Члан 22.

(Квалитет пакета)

Не доводећи у питање испуњавање захтјева у посебним прописима о хигијени хране, пакети морају бити отпорни на

ударце, суви, чисти и у добром стању и направљени од материјала који штите јаја од страних мириса и ризика смањења квалитета.

Члан 23.
(Индустријска јаја)

- (1) Индустриска јаја се продају пакована у контејнере, обиљежена црвеном траком или етикетом.
- (2) На тракама или етикетама морају бити наведени:
 - а) име и адреса оператера за којег су јаја намијењена;
 - б) назив и адреса оператера који шаље јаја;
 - ц) ријечи: "Индустријска јаја" великим словима високим 2 cm и ријечи: "Неподобна за директну исхрану људи" словима високим најмање 8 mm.

Члан 24.
(Препакивање јаја)

- (1) Пакована јаја класе "А" могу бити препакована само у центрима за паковање.
- (2) Сваки пакет ће садржавати само јаја из једне серије.

Члан 25.
(Евиденције које воде произвођачи)

- (1) Произвођач мора водити засебну евиденцију за сваки начин узгоја перади која мора садржавати следеће податке:
 - а) датум усељења кокоши у објекат, старост кокоши и број кокоши носиља;
 - б) искључивање кокоши носиља из даљег узгоја и производње;
 - ц) дневну производњу јаја;
 - д) број и/или масу јаја дневно отпремљених или продатих;
 - е) назив и адресу купца.
- (2) Евиденција о храњењу кокоши носиља, у случају када јаја класе "А" и њихова паковања носе ту ознаку, осим захтјева прописаних посебним прописима о хигијени хране, мора садржавати и следеће податке за сваку методу храњења:
 - а) количину и врсту хране која се даје или мијеша на лицу мјеста;
 - б) датум испоруке хране.
- (3) У случају да произвођачи користе више узгојних метода на истом мјесту производње, информације наведене у ст. (1) и (2) овог члана биће расподијељене по објектима за држање и узгој кокошака.
- (4) Умјесто вођења евиденције продаје и испоруке, произвођачи могу чувати датотеке, фактуре и доставити биљешке означене како је прописано у ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 26.
(Евиденције које воде сакупљачи)

- (1) Сакупљач мора водити засебну евиденцију за сваки начин узгоја по данима, која мора садржавати податке о:
 - а) количини прикупљених јаја одобрених од произвођача, наводећи назив, адресу и број произвођача и датум или период ношења;
 - б) количини испоручених јаја сваком центру за паковање, наводећи име и адресу и број центра за паковање и датум или период ношења.
- (2) Умјесто вођења евиденције продаје и испоруке, сакупљачи могу чувати датотеке, фактуре и доставити биљешке означене као што је прописано у ставу (1) овог члана.

Члан 27.
(Евиденције које воде центри за паковање)

- (1) Центар за паковање мора водити засебну евиденцију за сваки начин узгоја по данима, која мора садржавати следеће податке:

- а) количину некласираних јаја које је сломио произвођач, дајући назив, адресу и ознаку произвођача и датум или период ношења;
- б) количину јаја након што су разврстана по квалитету, количини и маси;
- ц) количину разврстаних јаја примљених из других центара за паковање, укључујући и ознаку тих центара за паковање и датум минималног трајања;
- д) количину неразврстаних јаја достављених у друге центре за паковање које је сломио произвођач, укључујући и ознаку тих центара за паковање и датум или период ношења;
- е) број и/или масу достављених јаја разврстаних по квалитету и маси, датум паковања у случају јаја класе "В" или датум минималног трајности у случају јаја класе "А" и од стране купца са његовом адресом и именом.

- (2) Центри за паковање морају евидентирати залихе сваке седмице.
- (3) Ако јаја класе "А" и њихови пакети носе ознаку о начину храњења кокоши носиља, центри за паковање који користе такве ознаке треба да чувају одвојене биљешке у складу са ставом (1) овог члана.

- (4) Умјесто чувања података о продаји и достави, центри за паковање могу чувати датотеке, фактуре и податке о достави како је означено у ст. (1) и (3) овог члана.

Члан 28.

(Временска ограничења чувања података)

Подаци и датотеке који се наводе у чл. 11, 25, 26. и 27. овог правилника чувају се најмање 12 мјесеци од датума њиховог настанка.

Члан 29.

(Надзор)

- (1) Надзор над примјеном одредаба овог правилника обављају надлежни инспекцијски органи.
- (2) Инспекцијским надзором из става (1) овог члана провјеравају се јаја у свим фазама стављања на тржиште.
- (3) Осим случајног узорковања провјера ће бити обављена на основу анализе ризика, узимајући у обзир врсту и пропусност мјеста оснивања као и оператерову претходну евиденцију у складу са стандардима за стављање јаја на тржиште.
- (4) За јаја класе "А" из увоза, провјере предвиђене ставом (3) овог члана треба обавити и у вријеме царинења и прије објављивања слободног протока робе.
- (5) Јаја класе "ВВ" из увоза биће одобрена за слободни проток робе само после провјере и царинског одобрења да је њихово коначно одредиште прерађивачка индустрија.
- (6) Осим случајног узорковања, оператери који обављају преглед одређују учесталост инспекцијских услуга на основу анализе ризика како је наведено у ставу (3) овог члана узимајући у обзир најмање:
 - а) резултате претходне провјере;
 - б) комплексност тржишта јајима;
 - ц) степен сегментације у производњи или почетак паковања;
 - д) количине произведених или пакованих јаја;
 - е) било које значајне промјене из ранијих година у врсти јаја произведених или обрађених или у тржишним методама.
- (7) Инспекцијски надзор се спроводи редовно, ненајављен, а подаци који се налазе у чл. 25, 26. и 27. овог правилника су доступни приликом инспекцијског надзора.

Члан 30.
(Одлуке о непоштовању)

- (1) Одлуке инспекцијских органа из члана 29. овог правилника односе се на цијелу серију која је била подвргнута инспекцијском надзору.
- (2) Ако се инспекцијским надзором утврди да означена серија није у складу с овим правилником, биће забрањени продаја и увоз јаја.
- (3) Надлежни инспекцијски орган који је обавио надзор провјерава да ли је серија повучена у складу са ставом (2) овог члана.

Члан 31.
(Одступања од прописаних услова квалитета)

- (1) За серије јаја класе "А" дозвољена су следећа одступања од услова прописаних овим правилником:
 - а) у центру за паковање непосредно прије отпремања може бити највише 5% јаја са недостацима у погледу квалитета;
 - б) у промету може бити највише 7% јаја са недостацима у погледу квалитета.
- (2) Приликом контроле јаја с ознаком "екстра" или "екстра свежа", није дозвољено одступање у висини ваздушне коморе ни у тренутку паковања, ни у тренутку увоза.
- (3) Ако контролисана серија јаја садржи мање од 180 јаја, проценти из става (1) овог члана се удвостручују.

Члан 32.
(Одступања у односу на масу јаја)

- (1) Приликом контроле серије јаја класе "А" дозвољена одступања односе се на масу по јајету, односно у серији јаја може бити до 10% јаја масе из члана 6. овог правилника која граничи са означеном масом на паковању, али не више од 5% јаја следеће ниже масе.
- (2) Ако контролисана серија јаја садржи мање од 180 јаја, проценти из става (1) овог члана се удвостручују.

- Члан 33.
(Одступања у односу на означавање јаја)
- Одступања од 20% од јаја са нечитљивим ознакама биће дозвољена у означеним серијама и пакетима.

Члан 34.
(Јаја за извоз)

Јаја пакована и намијењена за извоз, у погледу квалитета, тржишта, означавања или додатних захтјева, могу бити различита од оних прописаних овим правилником.

Члан 35.
(Увоз јаја)

- (1) Ако се јаја увозе из земље која нема уведене тржишне стандарде истовјетне одредбама овог правилника, надлежни орган ће на захтјев увозника посебно размотрити увоз јаја из те земље, а процјена оправданости таквог увоза обухвата информације о начину означавања и паковања јаја, начину држања кокоши носила, те могућности контроле свих пословних субјеката у земљи из које јаја потичу.
- (2) Ако се процјени да су услови из става (1) овог члана прихватљиви за увоз јаја, јаја морају имати ознаку државе поријекла и ознаку произвођача.
- (3) Ако се покаже неопходно, надлежни орган може закључити уговор са земљом која нема уведене тржишне стандарде истовјетне одредбама овог правилника, а с циљем обезбјеђивања услова наведених у ст. (1) и (2) овог члана.
- (4) Ако није могуће спровести поређење усклађености наведено у ставу (1) овог члана, на пакованим јајима која се увозе мора бити видљиво и читљиво наведено:
 - а) земља поријекла;

- б) начин узгоја са натписом: "Није по стандардима ЕУ".

Члан 36.
(Узорковање)

- (1) Контрола јаја у великим пакетима, која не садрже мања паковања, спроводи се узимањем узорка јаја чији је најмањи број прописан у Анексу I, који је саставни дио овог правилника.
- (2) Контрола јаја у малим паковањима, без обзира да ли су мала паковања у великим пакетима или не, спроводи се узимањем узорка паковања и јаја чији је најмањи број прописан у Анексу II, који је саставни дио овог правилника.
- (3) Контрола серије која је мања од 18.000 јаја спроводи се на узорку од најмање 20% великих пакета.
- (4) Контрола серије која је већа од 18.000 јаја спроводи се на узорку од најмање 10% великих пакета и од најмање десет великих пакета.
- (5) У случају незапакованих јаја изложених или стављених у продају, контрола се спроводи на узорку од:
 - а) 100% јаја, када је број јаја до 180,
 - б) 15%, али не мање од 180 јаја, када је број јаја већи од 180.
- (6) Осим случајно обављених контрола узорака, провјера јаја из увоза мора се спровести и на основу анализе ризика узимајући у обзир тип субјекта у пословању са храном чија јаја се провјеравају, као и увида у евиденцију обављених пријашњих провјера које се односе на усклађеност стандарда квалитета јаја.
- (7) Јаја класе "А" из увоза прије стављања на тржиште морају се контролисати за вријеме поступка царинења.
- (8) Јаја класе "В" из увоза морају се контролисати за вријеме поступка царинења, када се утврђује да је њихово крајње одредиште прерађивачка индустрија.

Члан 37.
(Контролне инспекцијске траке)

- (1) Након контроле серије јаја, надлежна инспекција обавезна је причврстити контролну инспекцијску траку са службеним жигом и следећим подацима:
 - а) "Контролисано (датум) и (мјесто)";
 - б) име или регистарски број инспектора.
- (2) Контролна инспекцијска трака из става (1) овог члана мора бити бијеле боје с црвеним отиском. Ако је прије контроле надлежне инспекције паковање јаја било затворено, инспектор га може отворити и након контроле на њега причврстити контролну траку. Контролна трака може се прелијепити преко оригиналне траке или наљепнице.
- (3) Након контроле малих паковања означених натписом "екстра", контролна трака мора садржавати податке из става (1) овог члана и ријеч "екстра" исписану италиком писмом висине 1 cm.

ДИО ТРЕЋИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.
(Утврђивање усклађености)

За утврђивање усклађености производа са прописаним општим захтјевима у погледу квалитета у сврху службене контроле користе се важеће методе прописане посебним прописом, као и друге валидиране међународно признате методе.

Члан 39.
(Службене контроле и инспекцијски надзор)

Службене контроле и инспекцијски надзор спроводиће се у складу са важећим законским прописима у Босни и Херцеговини.

Члан 40.

(Престанак важења одредаба)

Даном ступања на снагу овог правилника престаје примјена одредаба од чл. 8. до 34. правилника о квалитети јаја и производа од јаја ("Сл. лист СФРЈ", број 55/89) којима се прописује квалитет јаја.

Члан 41.

(Прелазне одредбе)

Јаја произведена у складу са прописима из члана 40. овог правилника могу се стављати на тржиште шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу."

Члан 42.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 48/10
21. јануара 2010. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Никола Шпирић**, с. р.

АНЕКС I

БРОЈ ЈАЈА У СЕРИЈИ	БРОЈ ЈАЈА ЗА КОНТРОЛУ	
	Број јаја контролисаних по серији %	Минималан број јаја
до 180	100	-
181 до 1.800	15	180
1.801 до 3.600	10	270
3.601 до 10.800	5	360
10.801 до 18.000	4	540
18.001 до 36.000	3	720
36.001 до 360.000	1,5	1 080
више од 360.000	0,5	5 400

АНЕКС II

БРОЈ ЈАЈА У СЕРИЈИ	БРОЈ ЈАЈА ЗА КОНТРОЛУ	
	Број јаја контролисаних по малом паковању %	Број јаја контролисаних по паковању %
до 180	100	100
181 до 1.800	15	100
1.801 до 3.600	10	100
3.601 до 10.800	5	100
10.801 до 18.000	4	100
18.001 до 36.000	3	100
36.001 до 360.000	1,5	100
више од 360.000	0,5	100

АНЕКС III

МИНИМАЛНИ ЗАХТЈЕВИ ЗА СИСТЕМЕ ПРОИЗВОДЊЕ
ЗА РАЗЛИЧИТЕ МЕТОДЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЈАЈА

- (1) Јаја произведена на отвореном морају задовољавати следеће услове:
- кокоши морају имати дневни континуирани приступ отвореном. Међутим, овај захтјев не спречава произвођача за ограничен приступ на ограничен временски период у јутарњим сатима у складу са уобичајеном добром произвођачком праксом, укључујући и добру сточарску праксу. У случају других ограничења, укључујући и ветеринарска ограничења, усвојена под контролом закона Босне и Херцеговине како би се заштитила јавност и здравље животиња, што има као учинак ограничен приступ кокоши на отвореном, јаја се могу продавати као "јаја узгојена на отвореном" за вријеме трајања ограничења, али ни под којим околностима за више од дванаест седмица;
 - отворени простор којем кокоши имају приступ мора бити углавном покривен вегетацијом и не може се користити за друге сврхе, осим за воћњаке, шуме и

испашу стоке, ако постоји овлашћење од надлежних власти;

- на отвореном не смије бити више од 2.500 кокоши по хектару тлз, односно свакој кокоши морају бити доступна 4 м² у свако доба. Међутим, гдје је најмање 10 м² по кокоши доступно и гдје се практикује ротација, кокоши имају чак и приступ цијелом подручју за вријеме живота јата, сваки комад земље мора се користити у било које доба, и мора бити осигурано најмање 2,5 м² по кокоши;
 - отворени простори не смију се ширити изван радијуса од 150 м од најближег отвора на објекту за испуст кокоши. Дозвољено је проширење до 350 м од најближег отвора на објекту за испуст кокоши, под условом да је довољан број склоништа и да су равномјерно распоређена по цијелом унутрашњем испусту, с најмање четири склоништа по хектару.
- "Јаја из објеката за узгој кокоши" морају бити произведена у системима производње који испуњавају најмање услове наведене у посебном пропису којим су утврђени минимални стандарди за заштиту кокоши носила.
 - Јаја кокоши из кавеза морају бити произведена у системима производње који задовољавају посебне прописе којима су утврђени минимални стандарди за заштиту кокоши носила.
 - Савјет министара Босне и Херцеговине, на предлог надлежног органа, може измијенити параметре наведене у ст. (1) и (2) овог анекса, утврђујући мање од 350 кокоши носил или узгојних кокоши носила, а у складу са посебним прописом којим се утврђују минимални стандарди за заштиту кокоши носила.